

Udruženje građana “Nešto Više“

Godišnji izvještaj za 2013. godinu

Februar 2014

Sadržaj:

1. UVOD.....	1
2. PLAN I REALIZACIJA PLANA ZA 2013	2
3. REALIZOVANI PROJEKTI	5
4. FINANSIJSKI POKAZATELJI	24

1. UVOD

Udruženje je u 2013-oj godini kroz implementaciju 9 projekata realizovalo proračun u visini od 753.728 konvertibilnih maraka. Ovaj iznos ne predstavlja ukupnu vrijednost projekata Udruženja jer su pojedini projekti realizovani u saradnji sa partnerima i kroz proračune partnerskih organizacija bile su finansirane zajedničke aktivnosti. Projektne aktivnosti koje su se dešavale na dvadesetak lokacija u Bosni i Hercegovini, bile su namijenjene za 20.000 stanovnika Bosne i Hercegovine. Osoblje Udruženja radi i živi u četiri grada Bosne i Hercegovine: Sarajevo, Banja Luka, Mostar i Istočno Sarajevo.

U 2013-oj godini Udruženje je apliciralo sa tridesetsedam projekata. Aktivnosti i projekti Udruženja u 2013-oj bili su podržani od: *dvv international*, Evropska Unija, UNICEF, College of Saint Benedict/ St. John's University, UNDP LOD III Program, Ambasada Kraljevine Holandije, Vlada SAD, Općina Cazin, Općina Jablanica i Opština Teslić

O UDRUŽENJU

Udruženje građana "Nešto Više" je nevladina organizacija osnovana 1997. godine od strane grupe mladih ljudi iskusnih u radu sa organizacijama iz sektora civilnog društva u Bosni i Hercegovini (BiH). Izdavanjem rješenja RU-88/03 od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Udruženje stiče status organizacije registrovane na državnom nivou. Naši programi i projekti su realizovani u preko 60 gradova u Bosni i Hercegovini.

Vizija:

Bosansko-hercegovačko društvo koje je moralno odgovorno i tolerantno, podstiče kompetentnost, sigurnost i zajedništvo kroz uzajamnu brigu pojedinca i zajednice

Misija:

"Nešto Više" potiče pozitivne promjene u društvu pružanjem šanse pojedincima i grupama da se kroz formalno i neformalno obrazovanje, umrežavanje, rad, zajednička iskustva i pomoć drugima izgrade u kompetentne i odgovorne lidere koji vjerujući u sebe i druge gaje otvorenost i pripadnost svom društvu.

2. PLAN I REALIZACIJA PLANA ZA 2013

Zbog izrade i usvajanja novog Strateškog plana 2013-2015 Udruženja, Planom za 2013-u su postavljena tri cilja:

1. Aplikirati na trideset različitih adresa sa projektima Udruženja,
2. Namaći sredstava u iznosu 700 000 BAM za 2013 godinu,
3. Izraditi i usvojiti Strateški plan 2013-2015.

Realizacija:

Udruženje je u 2013-oj apliciralo na tridesetsedam različitih adresa, što je omogućilo da se planom predviđena sredstva za 2013-u budu uspješno obezbjeđena. Udruženje je svoje projekte realizovalo u više od dvadeset, uglavnom ruralnih opština/ općina Bosne i Hercegovine. Korz svoje projekte Udruženje je u 2013-oj dodjelilo 84 granta svojim kroisnicima. Grantovi su dodjeljivani, nakon uspješno završenih edukacija, poljoprivrednim proizvođačima, školama i organizacijama civilnog društva. Osoblje Udruženja je pripremilo deset različitih tema za treninge i realizovalo preko petnaest treninga za svoje korisnike. Većina projekata koji su realizovani u 2013-oj odnosili su se na ruralni razvoja i poljoprivredu u Bosni i Hercegovini. Pored navedenih projekata Udruženje je realizovalo projekte koji su imali za cilj: unapređenje i jačanje formalnog i neformalnog sistema obrazovanja, jačanje civilnog društva kao i razvijanje liderski vještina kod pojedinaca.

3. REALIZOVANI PROJEKTI

Naziv projekta: Savez za zajednički ruralni razvoj u BiH - ACoRD

Sektor: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Usklađenost sa strateškim ciljem: SC2 - Poboljšanje uslova i kvaliteta školovanja u Bosni i Hercegovini; SC3 - Razvoj lokalnih zajednica

Lokacija projekta: Bosna i Hercegovina

Datumi: 23/12/2012 - 22/12/2014

Donator: Evropska Unija

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 548.422, 00 KM

Finansiranje od strane donatora (BAM): 487.784, 00 KM

Ostali izvori finansiranja (BAM): 60.638,00 KM – sufinansiranje projekta

Partneri na projektu: Agencija za saradnju, edukaciju i razvoj -ACED, Banja Luka; Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu – REDAH, Mostar; LAG Una-Sana, Bosanska Krupa; European LEADER association for Rural Development – ELARD, Brisel, Belgija.

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Doprinjeti poboljšanju civilnog aktivizma kroz uvećano učešće i predstavljanje ljudi iz ruralnih područja u inicijativama vezanim za društvo i propise, i uticaj civilnog društva na donosioce odluka u sektoru ruralnog razvoja (vlada, socijalna pitanja, pravljenje propisa).

Specifični ciljevi: 1. Razviti strateško i jako partnerstvo između ključnih stakeholdera ruralnog razvoja BiH; 2. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva, članova Mreže ruralnog razvoja BiH; 3. Omogućiti uključivanje i doprinos članova Mreže u razvoju i promociji mehanizama za povećano uključivanje civilnog sektora, procesa reforme javnog sektora i usklađivanja propisa u skladu sa relevantnim EU propisima u oblasti ruralnog razvoja.

Ciljna grupa: 50 organizacija civilnog društva angažovanih u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja; 800 predstavnika civilnog društva

Korisnici: Stanovnici ruralnih područja i njihove zajednice

Očekivani rezultati:

-Osnovana Mreža za ruralni razvoj Bosne i Hercegovine kroz strateško i snažno partnerstvo između ključnih aktera u ruralnom razvoju u zemlji;

-Ojačani kapaciteti organizacija civilnog društva koje će biti članice Mreže za ruralni razvoj BiH i

-Uključen nevladin sektor u izradu i promovisanje mehanizama za veće učešće građana u procesu reforme i harmonizacije javnog sektora i propisa, a u skladu sa relevantnom politikom EU u oblasti ruralnog razvoja.

Ostvareni rezultati: Realizacija projekta je u toku - sva tri cilja su djelimično postignuta.

Naziv projekta: "Unapređenje sektora poljoprivrede na području Jablanice"

Sektor: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Usklađenost sa strateškim ciljem: SC3 - Razvoj lokalnih zajednica

Lokacija projekta: Opština Jablanica

Datumi: 01/12/2012 - 31/07/2013

Donator: Ambasada Kraljevine Holandije u Bosni i Hercegovini

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 60.898, 00 KM

Finansiranje od strane donatora (BAM): 39.098, 00 KM

Ostali izvori finansiranja (BAM): 21.800,00 KM – Opština Jablanica, korisnici, sufinansiranje projekta

Partneri na projektu: NA

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: 1. Unapređenje poljoprivrednog sektora na području Jablanice

Specifični ciljevi: 1. Unaprijediti ekonomsku poziciju i specifična znanja nezaposlenih mladih ljudi i žena uključenih u poljoprivrednu proizvodnju na području Jablanice

Ciljna grupa: Nezaposleni mladi ljudi (do 30 godina) i žene sa područja opštine Jablanica

Korisnici: Nezaposleni mladi ljudi (do 30 godina) i žene

Očekivani rezultati:

Rezultat 1: 60 korisnika će naučiti kako da uspješno obrađuju zemlju ili uzgajaju stoku i da povećaju prinose

Rezultat 2: Razvijeno 60 biznis planova

Rezultat 3: 20 korisnika će povećati prohod domaćinstva za do 20%

Rezultat 4: Savez poljoprivrednih udruženja Općine Jablanica će unaprijediti nivo usluga koje pružaju svojim korisnicima

Ostvareni rezultati: Projekat je uspješno završen, svi ciljevi su postignuti.

Naziv projekta: “ Unapređenje vještina mladih i žena u poljoprivrednom sektoru cazina ”

Sektor: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Usklađenost sa strateškim ciljem: SC3 - Razvoj lokalnih zajednica

Lokacija projekta: Općina Cazin

Datumi: Februar /2013 –Oktobar /2013

Donator: *dvv international*, kancelarija Sarajevo

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 35.826, 00 KM

Finansiranje od strane donatora (BAM): 19.337, 00 KM

Ostali izvori finansiranja (BAM): 16.489,00 KM – Općina Cazin, korisnici, sufinansiranje projekta

Partneri na projektu: NA

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: 1. Unapređenje poljoprivrednog sektora na području Cazina

Specifični ciljevi: 1. Unaprijediti ekonomsku poziciju i specifična znanja nezaposlenih mladih ljudi i žena uključenih u poljoprivrednu proizvodnju na području općine Cazin.

Ciljna grupa: Nezaposleni mladi ljudi (do 30 godina) i žene sa područja općine Cazin

Korisnici: Nezaposleni mladi ljudi (do 30 godina) i žene

Očekivani rezultati:

Rezultat 1: 40 korisnika će naučiti kako da uspješno obrađuju zemlju ili uzgajaju stoku i da povećaju prinose

Rezultat 2: Razvijeno 40 biznis planova

Rezultat 3: 10 korisnika će povećati prohod domaćinstva za do 20%

Rezultat 4: *Općina Cazin će pružati bolji i kvalitetniji servis svojim poljoprivrednicima*

Ostvareni rezultati: Projekat je uspješno završen, svi ciljevi su postignuti.

Naziv projekta: Podrška razvoju poljoprivrede u Hercegovini

Sektor: Poljoprivreda, ruralni razvoj, organizacijsko jačanje udruženja, neformalno obrazovanje

Usklađenost sa strateškim ciljem: SC 1: Razvijati lokalne zajednice u Bosni i Hercegovini; SC 2: Usmjeriti se na očuvanje i podizanje kvaliteta ostvarenih partnerstava i članstva u mrežama; SC 3: Jačati organizacijske kapacitete Udruženja.

Lokacija projekta: Hercegovina (23 općine)

Datumi: Septembar 18, 2013 – Septembar 17, 2016

Donator: USAID

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 1.399.307,00

Finansiranje od strane donatora (BAM): 1.242.674, 00

Ostali izvori finansiranja (BAM): 156.633,00

Partneri na projektu: Agromediterranski fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić" Mostar i Agronomski i prehrambeno tehnološki fakultet Sveučilišta u Mostaru; Centar za razvoj i podršku Tuzla, kao i druge organizacije prethodno finansirane od strane USAID-a; USAID-Sida FARMA projekat i drugi partneri iz javnog i privatnog sektora (obrazovne institucije, poslodavci, NVO, općine i vladine institucije odgovorne za poljoprivredu i zapošljavanje).

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Ojačati konkurentnost poljoprivrednog sektora u regiji Hercegovine u cilju efikasnijeg natjecanja u tržišnoj ekonomiji.

Specifični ciljevi: 1. Procjena trenutnih mogućnosti i izazova u poljoprivrednom sektoru Hercegovine; 2. Unaprijediti konkurentnost i kapacitete mikro, malih i srednjih preduzeća i farmara kroz intenzivne programe razvoja kapaciteta; 3. Uspostaviti partnerstvo sa javnim i privatnim sektorom u cilju razvoja i održavanja trening programa, uključujući sticanje praktičnog radnog iskustva za žene i mlade iz ruralnih područja.

Ciljna grupa: Poljoprivrednici, MSP, nezaposlene žene i mladi iz ruralnih područja, studenti, obrazovne institucije, poslodavci, NVO, općine i vladine institucije odgovorne za poljoprivredu i zapošljavanje

Korisnici: 1500 poljoprivrednika, 160 nezaposlenih, 20 MSP i farmi, 180 studenata i srednjoškolaca

Očekivani rezultati: a) 1,500 poljoprivrednika iz 10 općina sa područja Hercegovine će ojačati svoje kapacitete kako bi mogli primijeniti dobre poljoprivredne prakse, preduzeti mjere adaptacije na sušu i uvesti nove kulture u cilju veće raznovrsnosti poljoprivredne proizvodnje; b) 425 osoba (poljoprivrednici, nezaposleni mladi i žene iz ruralnih područja) će proći praktične obuke iz suvremenih poljoprivrednih praksi i bit će uključeni u programe stažiranja i volontiranja.

R1: Studija osjetljivosti voća i povrća na klimatske promjene u Hercegovini izrađena i podijeljena u 500 primjeraka; Studija obrazovnih i mogućnosti zapošljavanja u sektoru poljoprivrede u Hercegovini izrađena i podijeljena u 500

primjeraka; Inventar poljoprivrednog zemljišta u regiji Hercegovine izrađen i podijeljen u 1000 primjeraka; Inventar prerađivačkih i drugih infrastrukturnih kapaciteta u poljoprivredi izrađen i podijeljen u 1000 primjeraka.

R2: Osnovan Poljoprivredni centar za profesionalni razvoj koji se sastoji od Trening centra, Mobilne poljoprivredne savjetodavne službe te eksperimentalne/pokusne parcele; 1500 poljoprivrednika savjetovano na mjestu sopstvene proizvodnje; 100 poljoprivedanika dobilo sadnice i dodatnu podršku na mjestu sopstvene proizvodnje; 60 nezaposlenih osoba prošlo treninge za pokretanje sopstvenog biznisa u poljoprivredi, a 10 novih mikro-biznisa pokrenuto; 10 hektara zemlje obrađeno; 20 MSP-a i poljoprivrednika primijenili HACCP and GLOBALGAP standard; 100 nezaposlenih žena i mladih prošlo namjenske poljoprivredne treninge uključujući praktičan rad, a 75 nezaposlenih žena i mladih prošlo soft-skills treninge..

R3: 15 potpisanih memoranduma o suradnji sa Srednjim poljoprivrednim/agronomskim školama i fakultetima, kao i sa drugim javnim institucijama i privatnim subjektima; 100 studenata i 50 srednjoškolaca volontiralo u MSP i na eksperimentalnoj parceli, a proizvedeno voće i povrće donirano javnim institucijama; 30 studenata stažiralo u lokalnim poduzećima; Izrađena godišnja procjena potreba radne snage u MSP u Hercegovini, a osnovni nedostaci prevaziđeni kroz razvoj treninga i programe izgradnju kapaciteta.a

Ostvareni rezultati: Realizacija projekta je u toku. Izrada studija i inventara iz cilja 1 je u toku. Osnovan je Poljoprivredni centar za profesionalni razvoj iz cilja 2; zaposlen je agronom – voditelj mobilne savjetodavne službe, iznajmljen je prostor za Trening Centar i potpisan je predugovor za kupovinu zemljišta za eksperimentalnu parcelu.

Naziv projekta: Ljetnji Internship program za studente College of Saint Benedict – Saint John's University (CSBSJU), Minnesota, SAD

Sektor: Formalno i neformalno obrazovanje mladih

Usklađenost sa strateškim ciljem: (SC2) Usmjeriti se na očuvanje i podizanje kvaliteta ostvarenih partnerstava i članstva u mrežama, te se orijentirati prema ostvarivanju novih oblika suradnje sa domaćim i inostranim partnerima.

Lokacija projekta: Banja Luka, Sarajevo, Šekovići, Mostar, Blagaj, Sjedinjene Američke Države (Minnesota)

Datumi: 01.01.2013.-31.12.2013.

Donator: CSBSJU, studenti CSBSJU

Ukupna vrijednost projekta (BAM): n/a

Finansiranje od strane donatora (BAM): CSBSJU je osigurao dio sredstava za posjetu osoblja UGNV institucijama CSBSJU, te parcijalne stipendije odabranim internima; studenti-interni su platili troškove sopstvenog internshipa u BiH. UGNV je od CSBSJU dobio 10.771,20 KM za organizaciju/implementaciju Programa.

Ostali izvori finansiranja (BAM): N/A

Partneri na projektu: CSBSJU

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Održati i unaprijediti veze između UGNV i institucija CSBSJU.

Specifični ciljevi:

- Ljetni internship 2013 za studente CSBSJU u Bosni i Hercegovini
- Posjeta osoblja UGNV institucijama CSBSJU, posjeta osoblja CSBSJU Bosni i Hercegovini i UGNV tokom realizacije Programa

Ciljna grupa:

- Članovi i osoblje UGNV - studenti i osoblje CSBSJU - Organizacije i institucije BiH koje dobijaju interne

Korisnici:

- CSBSJU Interni u BiH - Osoblje UGNV i CSBSJU - BiH diplomci sa CSBSJU

Očekivani rezultati:

1. Organizirati orijentaciju za interne 2013 u SAD-u u suradnji sa CSBSJU osobljem
2. Organizirati ljetni internship za devet interna sa CSBSJU u trajanju od osam sedmica
3. Logistički podržati posjetu predstavnika CSBSJU Bosni i Hercegovini, tokom trajanja internshipa
4. Uvezati interne sa BiH diplomcima CSBSJU

Ostvareni rezultati:

1. **Organizirati orijentaciju za interne 2013 u SAD-u u suradnji sa CSBSJU osobljem**

Aleksandar Bundalo i Sanja Đermanović su organizirali sesiju orijentacije za prijavljene kandidate u aprilu 2013. Po prvi put orijentacijski sastanak je osim interna okupio i učesnike prve studijske posjete studenata CSBSJU, za što je u 2011/2012. godine zvanično odobren kurikulum od strane CSBSJU.

Tokom posjete CSBSJU institucijama u Minnesoti, osoblje NV se sastalo sa administracijskim i akademskim odjelima CSBSJU, prilikom čega se obostrano potvrdio interes da se suradnja između UGNV i CSBSJU nastavi i unapređuje.

2. Organizirati ljetni internship za devet interna sa CSBSJU u trajanju od osam sedmica

Iako je ugovoren internship za devet CSBSJU studenata, jedan kandidat je u posljednji tren odustao zbog privatnih razloga. Ostalih osam američkih studenata-interna su bili raspoređeni u tri grada: u Mostaru, Banja Luci i Sarajevu. U Mostaru su internship odradili: Mai Choua Yang i Chendan Yan (Eko Centar Blagaj), te Hannah Peine (Udruženje roditelja i prijatelja osoba s posebnim potrebama Sunce i Eko Centar Blagaj); u Banja Luci: Hannah Deblauwe (Centar za međunarodne odnose) i Elizabeth Neitzke (Omladinski centar Zdravo Da Ste); u Sarajevu: Rachel Mullin (Institut za razvoj mladih KULT), Addison Magruder (EkoMozaik) i Laura Becker (Nadbiskupijski centar za pastoral mladih „Ivan Pavao II“). Uz ovih osam studenata, organiziran je i jednomjesečni internship za studenta iz Švicarske (Franklin College Switzerland): Daniel Merkle je odradio svoj internship u Banja Luci (Centar za životnu sredinu). UGNV je, osim internship pozicija u organizacijama/institucijama, organiziralo kompletnu administracijsku i logističku podršku za interne.

3. Logistički podržati posjetu predstavnika CSBSJU Bosni i Hercegovini, tokom trajanja internshipa

U junu 2013, Paula Ramaley, Global Programs Manager, Center for Global Education CSBSJU i profesor Robert Gazich posjetili su BiH, prilikom čega su imali organizirane posjete internima i njihovim organizacijama. Profesor Gazich je istraživao mogućnosti za organiziranje internshipa za svoje studente u BiH biznis sektoru, povodom čega mu je organiziran niz sastanaka, između ostalih i sa Mariom Fofić, BH diplomcem CSBSJU koji je ponudio suradnju sa Elektroprivredom HZHB Mostar čiji je trenutni uposlenik.

4. Uvezati interne sa BiH diplomcima CSBSJU i drugim članovima UGNV

Nakon završenog procesa odabira interna od strane CSBSJU osoblja, osoblje UGNV je na osnovu smjera obrazovanja i interesa kandidata ciljano kontaktiralo BiH diplomce i ostale članove UGNV u cilju iznalaženja potencijalnih mjesta za internship. U 2013. godini, dvoje kandidata su radili svoj internship u EkoMozaiku (Sarajevo) i Centru za životnu sredinu (Banja Luka), a u suradnji sa Kristinom Šešlija, te Miodragom Dakić i Viktorom Bjelić. Tokom trajanja internshipa (01.06.-26.07.2013.) u više navrata je organizirano socijaliziranje interna sa BiH diplomcima CSBSJU i/ili članovima UGNV, dok je Kristina Šešlija u privatnom aranžmanu čak vodila dio grupe na more u Crnu Goru i Hrvatsku.

Naziv projekta: Studijska posjeta studenata College of Saint Benedict – Saint John's University (CSBSJU), Minnesota, SAD (May Term)

Sektor: Formalno i neformalno obrazovanje mladih

Usklađenost sa strateškim ciljem: Strateški cilj 2: Usmjeriti se na očuvanje i podizanje kvaliteta ostvarenih partnerstava i članstva u mrežama, te se orijentirati prema ostvarivanju novih oblika suradnje sa domaćim i inostranim partnerima.

Lokacija projekta: Sarajevo, Srebrenica, Pale i olimpijske planine u okolini Sarajeva, Visoko, Banja Luka, Krupa na Vrbasu, Jajce, Mostar, Blagaj, Međugorje, Kravice, Svitava, Žitomislići, Počitelj, Stolac, Sjedinjene Američke Države (orijentacija)

Datumi: 15.05.-31.05.2013.

Donator: CSBSJU, studenti CSBSJU

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 46.076,80 KM (UGNV implementacija 17.622,88 KM)

Finansiranje od strane donatora (BAM): CSBSJU je kroz uplate studenata osigurao ukupnu svotu, a od toga su plaćene avionske karte (12 učesnicima i 1 za osoblje UGNV), programski troškovi u BiH kojima je rukovodila voditeljica grupe, te implementacijski dio koji je sprovodio UGNV:

Ostali izvori finansiranja (BAM): n/a

Partneri na projektu: CSBSJU

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Održati i unaprijediti veze između UGNV i institucija CSBSJU, kulturološka i obrazovna razmjena

Specifični ciljevi:

- Studijska posjeta 2013 za studente CSBSJU Bosni i Hercegovini

Ciljna grupa:

- Studenti i osoblje CSBSJU - Organizacije i institucije u BiH koje je grupa posjetila

Korisnici:

- CSBSJU studenti i osoblje - Osoblje i članovi UGNV - BiH diplomci sa CSBSJU

Očekivani rezultati:

5. Organizirati orijentaciju za učesnike posjete 2013 u SAD-u u suradnji sa CSBSJU osobljem
6. Organizirati studijsku posjetu u trajanju od 17 dana
7. Organizirati susrete i suradnju između interna i članova UGNV koji su diplomci CSBSJU

Ostvareni rezultati:

5. Organizirati orijentaciju za učesnike posjete 2013 u SAD-u u suradnji sa CSBSJU osobljem

Aleksandar Bundalo i Sanja Đermanović su organizirali sesiju orijentacije za prijavljene kandidate u aprilu 2013. Po prvi put orijentacijski sastanak je osim interna okupio i učesnike prve studijske posjete studenata CSBSJU, za što je u 2012. godine zvanično odobren kurikulum.

Tokom posjete CSBSJU institucijama u Minnesoti, osoblje NV se sastalo sa administracijskim i akademskim odjelima CSBSJU, prilikom čega se obostrano potvrdio interes da se suradnja između UGNV i CSBSJU nastavi i unapređuje.

6. Organizirati studijsku posjetu u trajanju od 17 dana

Grupa od 12 sudionika studijske posjete provela je 17 dana u Bosni i Hercegovini. Članovi grupe: Peggy Retka, Director; office for Education Abroad CSBSJU, te studenti: Hannah Deblauwe, Lizabeth Meany, Katee Meckeler, Daniel Minea, Liz Neitzke, Hannah Peine, Samuel Raths, Christina Rommelfanger, Michaela Roskowiak, Fernanda Sanchez i Lee Vang.

Tokom boravka u BiH, osim terenskih posjeta i učenja o istoriji, kulturi, politici, religiji, obrazovanju, književnosti, kulinarstvu, ekonomiji, prirodnim resursima, turizmu, sukobima u 1990im, mirovnim procesima itd. grupa je imala priliku da se sastane i diskutuje sa predstavnicima, osobljem i korisnicima velikog broja organizacija i institucija širom zemlje kao što su Memorijalni centar Potočari Srebrenica, Muzej Tunel Sarajevo, Ambasada SAD-a Sarajevo, UNDP Sarajevo, Omladinski centar Spajalica (KULT) Sarajevo, Univerzitetski preduzetnički centar Banja Luka, Univerzitet Banja Luka, Ujedinjene žene Banja Luka, Omladinski klub Novi Val (Eko centar) Blagaj, Muzički centar Pavarotti Mostar, Rock škola Mostar, Groove glazbena škola – Hercegovački Etno Okret Mostar, Privatni fakultet društvenih znanosti Dr. Milenko Brkić Međugorje, JP Elektroprivreda HZHB Mostar. Za grupu je organiziran i rafting na rijeci Vrbas, u blizini Banja Luke, te je jedan dan bio posvećen volonterskoj akciji u Eko centru Blagaj, gdje su učesnici grupe sa osobljem i volonterima UGNV i Omladinskog kluba Novi val radili na uređenju Eko centra.

Tri studentice iz grupe su nakon studijske posjete ostale u BiH radeći na svom internshipu u okviru Programa ljetnog internshipa u BiH.

7. Organizirati susrete i suradnju između interna i članova UGNV koji su diplomci CSBSJU

Četiri BH CSBSJU diplomca su uzela aktivno učešće u aktivnostima Programa (osim diplomaca koji su osoblje UGNV, a koji su svi učestvovali u organizaciji Programa): Samir Omerefendić je grupi prezentirao ekonomiju BiH, te organizirao posjetu grupe uredu UNDP-a u Sarajevu; Kristina Šešlija je grupi prezentirala konflikt 90ih i post-konfliktni razvoj BiH, te aktivno učestvovala u organizaciji druženja grupe sa članovima UGNV i diplomcima CSBSJU u Sarajevu; Duško Stojanović je grupi prezentirao političku scenu zemlje te omogućio posjetu i suradnju sa Univerzitetom u Banja Luci, dok je Mario Fofić osigurao posjetu i prezentaciju rada JP Elektroprivreda HZHB Mostar, kao i posjetu Privatnom fakultetu društvenih znanosti Dr. Milenko Brkić Međugorje. Svoj doprinos aktivnostima dali su i sljedeći članovi UGNV: Viktor Bjelić je za grupu organizirao posjete znamenitostima u Banja Luci, kao i rafting u Krupi na Vrbasu, Angelina Lučić je organizirala posjet olimpijskim predjelima u okolici Sarajeva, dok su Željka Rubinić, Ivana Pandža, Orhan Maslo i Marko Jakovljević aktivno učestvovali u organizaciji aktivnosti grupe u Mostaru i okolici.

Za grupu je u tri navrata tokom posjete organiziran roštilj sa BH CSBSJU diplomcima i članovima UGNV: U Banja Luci, Sarajevu i Mostaru (Blagaju).

Napomena: za 2013. godinu je originalno bila planirana i studijska posjeta studenata sa Saint Catherine Univerziteta, Sain Paul, Minnesota, SAD – ali je osoblje Univerziteta donijelo odluku da se studijska posjeta BiH prebaci na 2014. godinu.

Naziv projekta: "Tehnička akademija za obradu drveta i metala" Teslić

Sektor: Formalno i neformalno obrazovanje mladih

Usklađenost sa strateškim ciljem: SC2 - Poboljšanje uslova i kvaliteta školovanja u Bosni i Hercegovini; SC3 - Razvoj lokalnih zajednica

Lokacija projekta: Opština Teslić

Datumi: 31/05/2013 - 30/11/2014

Donator: Evropska Unija

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 216.198, 00 KM

Finansiranje od strane donatora (BAM): 183.731, 00 KM

Ostali izvori finansiranja (BAM): 32.467,00 KM – Opština Teslić, sufinansiranje projekta

Partneri na projektu: JU Srednja Škola "Nikola Tesla" Teslić

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: 1. Povećanje konkurentne prednosti radne snage u sektorima obrade drveta i metala (WS/LMS) na tržištu rada opštine Teslić i regije centralne Bosne; 2. Podsticanje ekonomskog razvoja u opštini Teslić i regiji centralne Bosne povećanjem zapošljavanja kvalifikovane radne snage i povećanjem nivoa produktivnosti postojeće radne snage u sektoru WS/LMS.; 3. Povećana mogućnost zapošljavanja mladih, osoba sa invaliditetom i demobilisanih vojnika sa fokusom na jednakim mogućnostima za sve.

Specifični ciljevi: 1. Osnivanje Tehničke Akademije za obradu drveta i metala (WMTA) za održavanje praktične obuke radne snage na formalnom nivou u sektorima za obradu drveta i metala.

Ciljna grupa: Nezaposleni mladi ljudi i osobe starije od 45 godina, socijalno isključene grupe, osobe sa invaliditetom, demobilisani borci, zaposlenici iz 12 postojećih kompanija drvnog i metalnog sektora, učenici srednje škole i ostale kompanije u mikro regiji.

Korisnici: Mladi, Drvno metalni sektor malih i srednjih preduzeća, socijalno isključene grupe u smislu zapošljavanja, domaći i strani investitori

Očekivani rezultati:

Rezultat 1: WMTA Teslić obzbeđuje prostor, tehničku opremu i kvalifikovane saradnike (konsultante) potrebne za efikasno funkcionisanje bazirano na najboljim praktičnim obukama u BiH i EU

Rezultat 2: Razvijena profesionalna edukacija i programi nastavnih planova/sertifikacija za stručno obrazovanje u skladu sa regionalnim i lokalnim tržištem rada i odgovarajućim zakonim BiH/RS

Rezultat 3: Izabrano osoblje/nastavnici za WMTA Teslić završili su naprednu obuku za trenere

Rezultat 4: Sprovedeno redovno profesionalno obrazovanje učenika Tehničke škole i napredna obuka za stručno usavršavanje radne snage sektora za obradu drveta i metala

Rezultat 5: Postignuća projekta WMTA Teslić su uspješno promovisana u zemlji i inostranstvu

Ostvareni rezultati: Realizacija projekta je u toku - prva tri cilja su djelimično postignuta.

Naziv projekta: Životne vještine za budućnost – učimo, radimo II !

Sektor: Formalno i neformalno obrazovanje

Usklađenost sa strateškim ciljem: 2 Pобоljšanje uslova i kvaliteta školovanja u Bosni i Hercegovini

Lokacija projekta: Trebinje, Bileća, Mostar, Sarajevo, Cazin, Banja Luka, Teslić, Banovići, Tuzla, Žepče, i Bratunac.

Datumi: 01.04.2013. - 01.12.2013.. godine

Donator: UNICEF

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 108.498

Finansiranje od strane donatora (BAM): 108.498

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Razvoj ključnih kompetencija i životnih vještina učenika VII, VIII i IX razreda osnovnih škola kroz aktivno poduzetničko učenje kako bi se povećala konkurentnost na tržištu rada.

Specifični ciljevi:

1. Podržati relevantne obrazovne institucije, nastavnike iz osnovnih škola i učenike da bolje razumiju životne vještine, njihov značaj i uticaj na mogućnosti zapošljavanja u budućnosti.
2. Obezbjediti učenje životnih vještina zasnovano na iskustvu i aktivnosti za sticanje poduzetničke kompetencije na način da učenici istražuju mogućnosti i prilike u ekonomskom, socijalnom i kulturnom okruženju kroz razvoj vlastitih poduzetničkih projekata.
3. Predstaviti i promovisati razvijeni model za učenje životnih vještina u poduzetništvu baziran na principu: "Učenje kroz rad" svim zainteresiranim stranama kroz osnivanje poduzetničkih sekcija u školama.

Ciljna grupa:

Učenici VII, VIII i IX razreda osnovnih škola.

Korisnici: 300 učenika VII -IX razreda i 30 nastavnika osnovnih škola i 10 mentora iz NGO sektora

Očekivani rezultati:

1. 30 škola će podnijeti zahtjev za osnivanje poduzetničke sekcije, minimalno 10 sekcija osnovano.
2. 10 predstavnika lokalnih nevladinih organizacija obučeni za podršku i mentorisanje nastavnika u provedbi modela učenja o poduzetništvu kroz rad sekcije.
3. 300 učenika osnovnih škola razvili životne vještine i preduzetničke kompetencije kroz uspješno upravljanje i implementaciju 30 učeničkih poduzetničkih projekata
4. Diseminacija i zagovaranje modela preduzetničkog učenja ključnim akterima u oblasti obrazovanja.

Ostvareni rezultati: Svi očekivani rezultati su ispunjeni i u svih 30 škola je osnovana sekcija .

Naziv projekta: Razvoj OCD-a u opštini Teslić

Sektor: Formalno i neformalno obrazovanje, Unapređenje uslova za osobe sa invaliditetom.

Usklađenost sa strateškim ciljem: 2 Razvoj lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini

Lokacija projekta: Teslić,

Datumi: (01.05 – 31.10.2013.).. godine

Donator: UNDP

Ukupna vrijednost projekta (BAM): 37.884

Finansiranje od strane donatora (BAM): 37.884

Partneri na projektu: Udruženje distrofičara Teslić i Udruženje građana "Modus" iz Teslića

Ciljevi i rezultati projekta:

Generalni cilj: Uspostava dugoročnog partnerstvo i saradnja između aktivnih i razvijenih organizacija civilnog društva (OCD-a) i Opštine Teslić po zajedničkim pitanjima koja su u skladu sa strateškim ciljevima opštine i statutarnim ciljevima organizacija civilnog društva

Specifični ciljevi:

1. Zaštita i uređenje životne sredine edukacijom i uključivanjem lokalnog stanovništva u organizovane volonterske akcije
2. Unapređivanje kvaliteta života i socijalne inkluzije mladih i osoba sa invaliditetom na nivou lokalne zajednice
3. Jačanje ljudskih kapaciteta i podsticanje aktivizma lokalnih OCD-a do nivoa sa kog su spremne da nastupe kao partneri opštinskim vlastima.

Ciljna grupa:

Lokalne NVO, Osobe sa invaliditetom, Općina

Korisnici: Predstavnici i članovi lokalnih NVOa, osobe sa invaliditetom i svi drugi građani Opštine Teslić,

Očekivani rezultati:

1. Napravljena rampa za osobe sa invaliditetom na centru za socijalni rad
2. Održani treninzi iz strateškog planiranja i pisanja projekata
3. Očišćenja i uređenja dva dječija igrališta i mjesta za odmor u prirodi

Ostvareni rezultati: Svi očekivani rezultati su ispunjeni.

5. FINANSIJSKI POKAZATELJI

PRILIVI PO DONATORIMA 2013

Br	Donator	Ukupno (KM)	%
1	CRP Tuzla - EU donator - Razvoj poljoprivrednih zadruga (ACCORD)	3.924	0,62%
2	UNDP LOD III Teslić - Razvoj OCD-a u opštini Teslić	36.955	5,87%
3	EU - Tehnička akademija za obradu drveta i metala Teslić (WMTA Teslić)	146.985	23,35%
4	USAID - Podrška razvoju poljoprivrede u Hercegovini	101.355	16,10%
5	College of Saint Benedict/Saint John's University - CSBSJU	30.842	4,90%
6	Općina Cazin - Unapređenje vještina mladih i žena u poljoprivrednom sektoru Cazina	5.000	0,79%
7	UNDP - Resursni centar zajednice u opštini Teslić	22.968	3,65%
8	Ambasada Sjedinjenih Američkih Država - Projekat "Mladi u akciji II"	25.113	3,99%
9	UNICEF - Projekat "Životne vještine za budućnost – učimo, radimo!"	108.498	17,24%
10	Ambasade Kraljevine Holandije - Projekat "Unapređenje poljoprivrede na području Jablanice"	7.798	1,24%
11	Georgetown Univerzity, CIED - Program Internacionalnih Sportskih Inicijativa	101.212	16,08%
12	DVV International - Unapređenje vještina mladih i žena u poljoprivrednom sektoru Cazina	15.646	2,49%
13	ACED Banja Luka - EU - Savez za zajednički ruralni razvoj u BiH – ACoRD	22.227	3,53%
14	Ostali prihodi:	862	0,14%
	<i>Članarine</i>	255	
	<i>Kamate</i>	47	
	<i>Donacije fizičkih lica</i>	560	
	UKUPNO:	629.385	100,00%

RASHODI PO DONATORIMA

Br	Donator	Ukupno (KM)	%
1	The Whalen Family Foundation aktivnosti	5.196	0,95%
2	UNDP LOD III Teslić - Razvoj OCD-a u opštini Teslić	36.955	6,73%
3	EU - Tehnička akademija za obradu drveta i metala Teslić (WMTA Teslić)	71.698	13,05%
4	USAID - Podrška razvoju poljoprivrede u Hercegovini	51.024	9,29%
5	College of Saint Benedict/Saint John's University - CSBSJU	14.683	2,67%
6	UNDP - Resursni centar zajednice u opštini Teslić	2.795	0,51%
7	Ambasada Sjedinjenih Američkih Država - Projekat "Mladi u akciji II"	34.460	6,27%
8	UNICEF - Projekat "Životne vještine za budućnost – učimo, radimo!"	107.697	19,61%
9	Ambasade Kraljevine Holandije - Projekat "Unapređenje poljoprivrede na području Jablanice"	37.646	6,85%
10	Georgetown Univerzity, CIED - Program Internacionalnih Sportskih Inicijativa	110.961	20,20%
11	DVV International - Unapređenje vještina mladih i žena u poljoprivrednom sektoru Cazina	20.646	3,76%
12	ACED Banja Luka - EU - Savez za zajednički ruralni razvoj u BiH – ACoRD	19.082	3,47%
13	Aktivnosti i troškovi nevezani direktno za projekte	36.358	6,62%
	UKUPNO:	549.201	100,00%